

**Camera Auditorilor Financiari
din
România**
București, Str. Sirenelor, nr.67-69,
Sector 5
Tel. (031) 433 59 45
Fax (031) 433 59 40

Compartimentul de monitorizare, control, cercetare și competență profesională

RAPORT

cuprinzând rezultatele sistemului de asigurare a calității, ca urmare a activității
Compartimentului de Monitorizare, Control, Competență și Cercetare Profesională în anul 2023

Compartimentul de Monitorizare, Control, Competență și Cercetare Profesională (CMCCCP) este structura specializată a Camerei Auditorilor Financiari din România (CAFR), care efectuează inspectii pentru asigurarea calității activității de audit financiar, altul decât cel statutar, precum și a altor activități și servicii profesionale desfășurate de auditorii financiari, persoane fizice și firme de audit, potrivit legii.

Activitatea desfășurată în anul 2023 de către inspectorii CMCCCP, a fost orientată către:

- I. Realizarea și respectarea programelor de inspecție trimestriale aprobate de Biroul Permanent al Consiliului CAFR;
- II. Activități desfășurate de CMCCCP în colaborare cu alte Compartimente din cadrul CAFR și/sau alte instituții.
- III. Verificarea respectării de către auditorii financiari a legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor;

I Realizarea și respectarea programelor de inspecție trimestriale aprobate de Biroul Permanent al Consiliului CAFR;

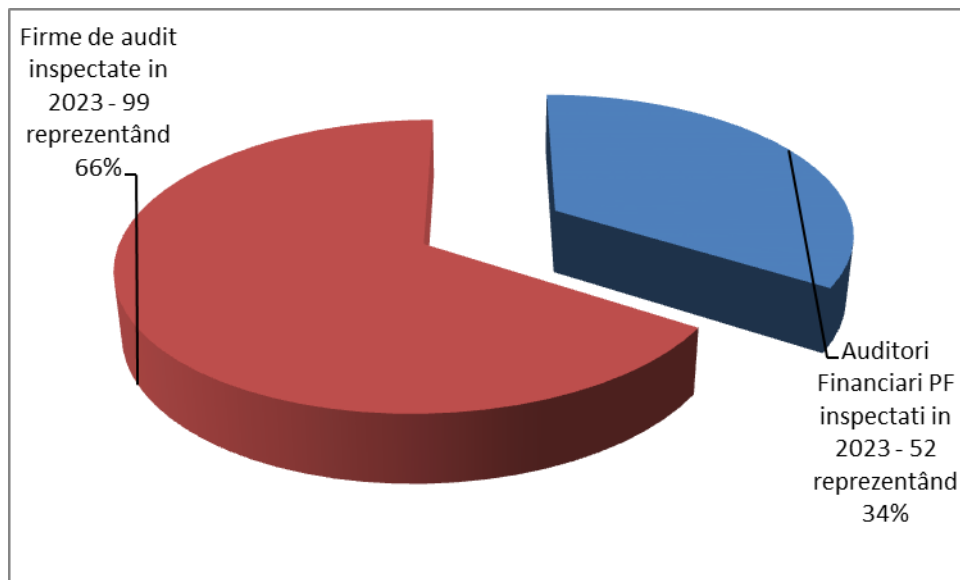
În exercitarea atribuțiilor prevăzute de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 75/1999, cu modificările și completările ulterioare, CMCCCP a continuat să efectueze, în anul 2023, inspectii de asigurare a calității activității desfășurate de auditorii financiari, persoane fizice și firme de audit, membri ai Camerei.

Principalele reglementări specifice aplicate cu ocazia acestor inspecții au fost:

- Hotărârea nr. 65/2020 pentru aprobarea Normelor privind efectuarea inspectiilor pentru asigurarea calității activității de audit financiar, altul decât cel statutar, și a altor activități desfășurate de auditorii financiari .
- Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare.

A. Aria de cuprindere

În anul 2023 au fost cuprinse în inspecțiile de calitate, misiunile de audit financiar, altele decât cele statutare și alte activități și servicii profesionale desfășurate de către un număr de 151 de auditori financiari, din care 52 (34%) sunt auditori persoane fizice și 99 (66%) auditori persoane juridice, având sediul în București și în județele Argeș, Brașov, Bacău, Bihor, Buzău, Constanța, Covasna, Hunedoara, Ialomița, Iași, Ilfov, Mures, Olt, Prahova, Sibiu, Satu Mare, Teleorman, Timiș și Vâlcea.

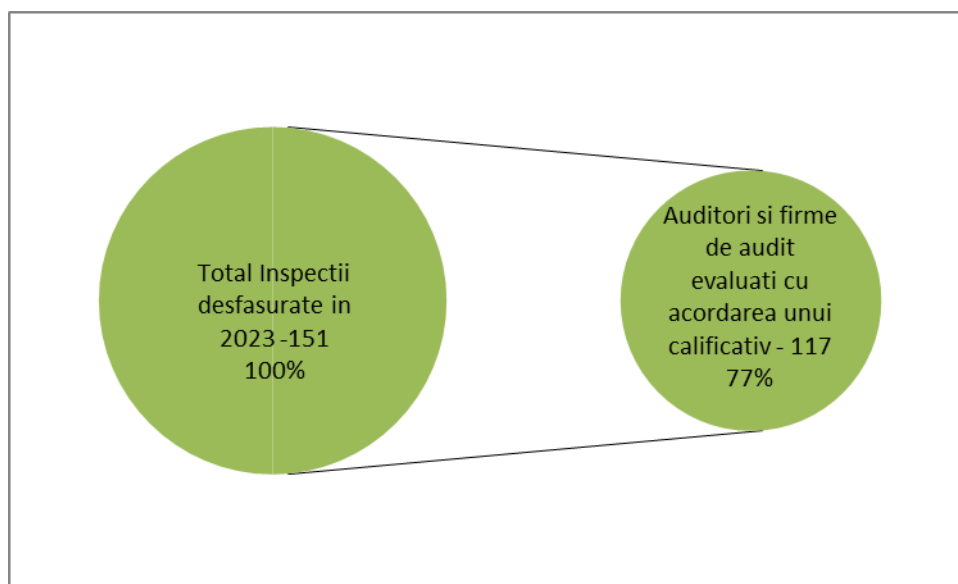

Pentru anul 2023 planificarea inspecțiilor s-a efectuat ținând cont de criteriile prevăzute în Normele privind efectuarea inspecțiilor, care prevăd selectarea auditorilor pe baza unei abordări mixte ciclu-risc, astfel încât fiecare membru al Camerei care a declarat misiuni derulate în calitate de auditor financiar să fie verificat cel puțin o dată la șase ani, iar în cazul în care se identifică anumiți factori de risc asociați activității anumitor auditori financiari (spre exemplu un calificativ slab la o inspecție anterioară), aceștia au fost incluși în programele de inspecție trimestriale. Au fost selectați auditori financiari persoane fizice, respectiv firme de audit în proporții asemănătoare.

Comparativ cu perioada corespunzătoare din anul anterior, aria de cuprindere în inspecția de calitate prezintă următoarea dinamică:

Perioada	Auditori inspectați din care:	Auditori evaluați	Auditori fin pf total/evaluați	% total/evaluați	Firme de audit Total/evaluate	%total/ evaluați
2023	151	117	52/34	34%/29%	99/83	66%/71%
2022	184	159	67/56	36%/35%	118/103	64%/65%
2021	166	115	78/50	47%/43%	88/65	53%/57%
Dinamica						
2023/2022	82%	74%	78%/61%	X	84%/81%	X
2022/2021	110%	138%	86%/112%	X	134%/158%	X
2021/2020	182%	172%	217%/200%	X	160%/155%	X

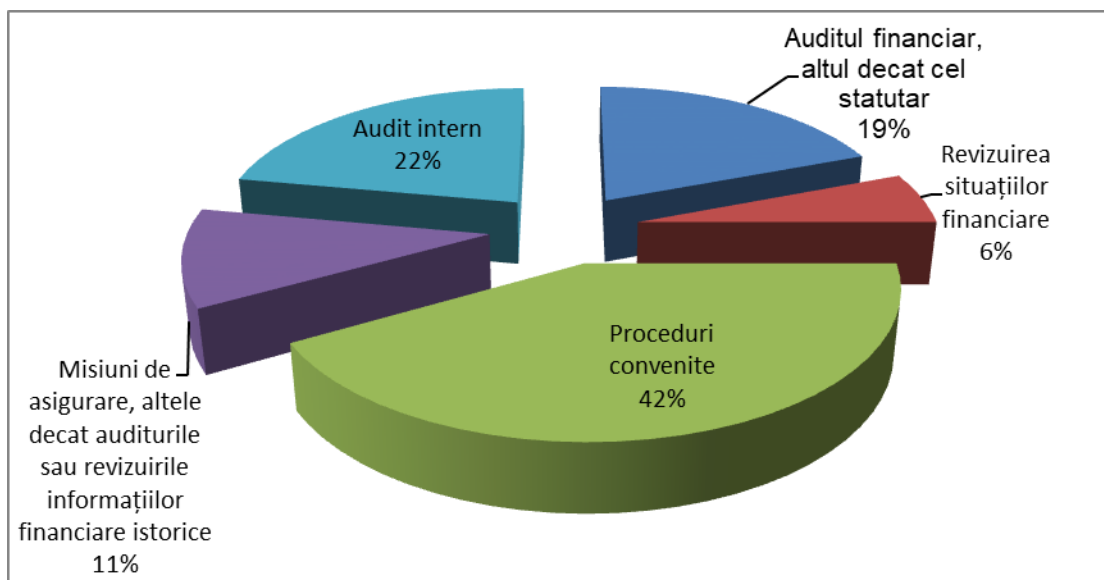
Din datele prezentate anterior rezultă faptul că, din cei 151 membri ai Camerei, inspectați în anul 2023, li s-au atribuit calificative unui număr de 117 auditori financiari.

În cazul auditorilor financiari cărora nu li s-a acordat un calificativ în urma desfășurării inspecțiilor de calitate de către echipele de inspecție, li s-a încheiat doar note de constatare întrucât aceștia fie au desfășurat doar misiuni de audit statutar sau alte activități care nu intră în sfera de verificare a CMCCCP, precum consultanță financiară, audit intern la entități publice, fie au declarat în raportul anual doar avansuri pentru misiuni ce urmează a se finaliza.

În anul 2023, CMCCCP a inspectat auditori financiari care au efectuat următoarele tipuri de misiuni:

Nr crt	Activitatea	Număr auditori
1	Auditul financiar, altul decat cel statutar, al situațiilor financiare anuale și a situațiilor financiare consolidate ale entităților care au optat pentru auditare	33
2	Revizuirea situațiilor financiare	10
3	Proceduri convenite	72
4	Misiuni de asigurare, altele decat auditurile sau revizuirile informațiilor financiare istorice	19
5	Audit intern	38

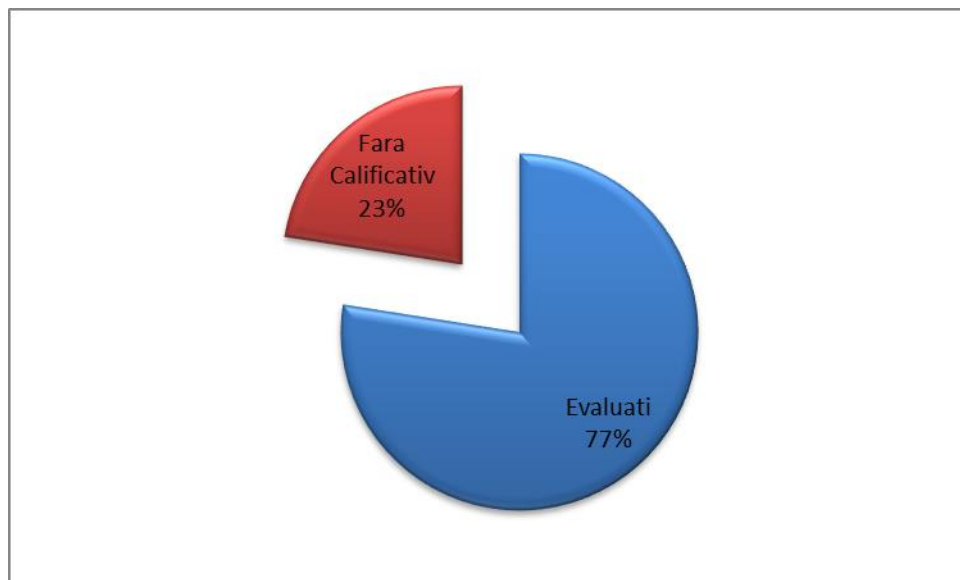

B. Constatările și rezultatele inspecțiilor de calitate efectuate în anul 2023

Conform art. 33 din „Normele privind efectuarea inspecțiilor pentru asigurarea calității activității de audit financiar, altul decât cel statutar, și a altor activități desfășurate de auditorii financiari, aprobate prin Hotărârea Consiliului Camerei Auditorilor Financiari din România nr. 65/2020, atribuirea calificativelor se efectuează de către echipa de inspecție, în raport cu gradul de realizare a obiectivelor de verificare, care exprimă modul în care auditorul a răspuns cerințelor Standardelor Internaționale de Audit (ISA) relevante.

Ca urmare a inspecțiilor efectuate în anul 2023, s-a constatat un grad mediu de respectare al obiectivelor selectate din Procedurile de efectuarea inspecțiilor pentru asigurarea calității activității de audit financiar, altul decât cel statutar, și a altor activități desfășurate de auditorii financiari aprobate prin Hotărârea Consiliului Camerei Auditorilor Financiari din România nr. 65/2020, care se prezintă, pe categorii de calificative, astfel:

Calificativ	Firme de audit		Persoane fizice		Total 2023	
	număr	%	număr	%	număr	%
A	75	76%	19	37%	94	62%
B	8	8%	13	25%	21	14%
C	0	0%	2	4%	2	1%
D	0	0%	0	0%	0	0%
Subtotal	83	84%	34	65%	117	77%
Fără calificativ	16	16%	18	35%	34	23%
Total	99	100%	52	100%	151	100%

S-a constatat că unele obiective și teste specifice continuă să fie documentate și realizate de către auditorii cuprinși în verificare într-o proporție nesatisfăcătoare. În Anexa 1 sunt selectate principalele obiective la care s-a constatat un grad de realizare nesatisfăcător, ori regrese față de perioada corespondentă anterioară.

II. Activități desfășurate de CMCCCP în colaborare cu alte Compartimente din cadrul CAFR și/sau alte instituții.

1. Participarea activă la sesiunile de lucru organizate în cadrul proiectului internațional Quality Assurance Network (QAN). Întâlnirea din luna iunie s-a desfășurat în Lituania, la Vilnius, în sistem hibrid, iar reprezentanții CAFR au participat online, iar întâlnirea din luna noiembrie a avut loc în Portugalia, la Porto, cu participare fizică. Temele principale de discuție din cadrul întâlnirilor au vizat metodologia de inspecție specifică fiecărei țări participante și modificările legislative în domeniul auditului financiar dezvoltate la nivel european.
2. Participarea la întâlnirea cu reprezentanții Forum Global, ce a avut loc la sediul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, în luna iunie, în contextul celui de-al treilea Raport de Evaluare inter pares privind schimbul internațional de informații în domeniul impozitelor directe.
3. Participarea la întâlnirile Grupului de lucru „Common Principles” organizat la nivelul CEPLIS (Consiliul European al Profesiilor Liberale).
4. Contribuție la elaborarea răspunsului solicitat de către Banca Națională a României pentru completarea chestionarului transmis de Comitetul pentru piețe financiare din cadrul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), în contextul procesului de aderare a țării noastre la această organizație internațională.
5. Contribuție la elaborarea modelelor de raport de audit statutar pentru entitățile de interes public, precum și pentru entitățile care nu sunt incluse în categoria PIE, puse la dispoziția membrilor Camerei, prin intermediul site-ului CAFR.
6. Contribuție la elaborarea modelului de Raport de audit privind baza de calcul al ajutorului de minimis ce se acordă sub forma unor granturi în temeiul Schemei de ajutor minimis prevăzută de Ordinul

ministrului culturii nr. 3453/2022 pentru sectorul cultural independent, pus la dispoziția membrilor Camerei, prin intermediul site-ului CAFR.

7. Elaborarea, în colaborare cu Grupul de lucru privind sustenabilitatea, a materialului transmis către Consiliul pentru Standardele Internaționale de Audit și Asigurare (IAASB), material ce a inclus comentarii cu privire la Proiectul de expunere a Standardului Internațional ISSA 5000 referitor la asigurarea de sustenabilitate;

8. Elaborarea *Normelor privind instituirea de către auditorii financiari și firmele de audit a măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului*, aprobate prin Hotărârea Consiliului CAFR nr. 123/2023 și participarea la sesiunile de lucru cu privire la evaluarea modului de implementare și de aplicare efectivă de către statele membre U.E a Directivei (UE) 2015/849 în domeniul prevenirii spălării banilor.

9. Sprijinirea CAPCS în organizarea cursurilor de pregătire suplimentară a auditorilor financiari monitorizați - conform Ordinului Președintelui CAFR nr. 18/2012, transpus ulterior în Normele privind efectuarea inspecțiilor pentru asigurarea calității activității de audit financiar, altul decât cel statutar, și a altor activități desfășurate de auditorii financiari, aprobate prin Hotărârea Consiliului CAFR nr. 65/2020, CMCCCP a întocmit pentru Compartimentul admitere, pregătire continuă și stagiaari, lista auditorilor financiari inspecțiați de către echipele de inspecție ale CMCCCP în perioada 01 ianuarie – 31 decembrie 2022, care au obținut în urma verificărilor efectuate calificativele B, C, D.

10. Elaborarea de răspunsuri către auditori sau alte instituții cu privire la diverse aspecte profesionale.

11. Participarea activă la elaborarea materialelor pentru desfășurarea Conferinței Anuale CAFR ce a avut loc în 22 aprilie 2023 precum și a materialelor pentru desfășurarea celui de-al VIII-lea Congres al Profesiei de Auditor Financiar din România, din data de 27 octombrie 2023.

12. Participarea la diverse conferințe, seminarii și evenimente derulate on-line pe teme de interes pentru profesia de audit;

III. Verificarea respectării de către auditorii financiari inspecțiați a legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului

Unul dintre obiectivele importante ale revizuirilor de calitate desfășurate de CMCCCP îl reprezintă verificarea respectării legislației CAFR în domeniul spălării banilor, și, începând cu anul 2017, pe lângă obiectivele de control verificate de inspectorii CMCCCP în acest domeniu, se verifică, printr-un chestionar stabilit împreună cu reprezentanții ONPCSB, în urma unei serii de întâlniri tehnice, o serie de aspecte prevăzute în Legea 129/2019.

Din totalul celor 151 de inspecții de calitate derulate de CMCCCP în anul 2023, cu privire la respectarea de către membrii CAFR a prevederilor din Legea 129/2019 au rezultat următoarele:

1. O firmă de audit inspectată în anul 2023, nu a desemnat, printr-un act intern, persoana responsabilă pentru punerea în aplicare a prevederilor referitoare la prevenirea și combaterea spălării banilor.

2. Toți auditorii financiari inspectați în anul 2023, au elaborat Proceduri interne în vederea respectării prevederilor legislative în acest domeniu, incluse în sistemul propriu de control al calității.
3. Un număr de 11 auditori financiari inspectați în anul 2023, au asigurat instruirea angajaților cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, prin programe de instruire.
4. Un număr de 6 auditori financiari inspectați în anul 2023, nu au documentat clasificarea clienților în funcție de risc.
5. Un număr de 5 de auditori financiari nu au aplicat măsurile care se impun, în funcție de riscurile asociate fiecărui client, respectiv măsuri standard, măsuri simplificate sau măsuri suplimentare.
6. Un auditor financiar nu a aplicat politicile și procedurile de cunoaștere a clienților și nu a identificat beneficiarul real pentru fiecare client.
7. Un număr de 8 auditori financiari nu au verificat existența vreunei sancțiuni internaționale aplicată acționarilor clientului, pe site-ul ONPCSB, în mod special în cazul persoanelor juridice ai căror acționari sunt cetățeni străini.
8. Un număr de 7 auditori financiari inspectați în primul semestru al anului 2023 nu au specificat în politicile și procedurile privind prevenirea și combaterea spălării banilor faptul că informațiile privind măsurile de identificare a clientului se vor păstra pentru o perioadă de cel puțin 5 ani, începând cu data când se încheie relația cu clientul.
9. Auditorii financiari inspectați în anul 2023 au declarat că nu au identificat, pe parcursul misiunilor de audit desfășurate, tranzacții asupra cărora au avut suspiciuni că ar fi avut ca scop spălarea banilor sau finanțarea terorismului.

x

p. Sef CMCCCP,
Rodica Iacob

Intocmit,
Alex Radoi

**Obiective și teste documentate și realizate de către auditorii cuprinși în
verificare într-o proporție nesatisfăcătoare**

Denumirea procedurii	Natura misiunii	Grad de realiz în anul 2023
A2. Firma de audit a desfășurat și documentat discuția inițială cu clientul asupra aspectelor legate de aplicarea ISA 240 “Responsabilitățile firma de auditului privind fraudă în cadrul unui audit al situațiilor financiare” și ISA 315 “Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă prin înțelegerea entității și a mediului său”.	Audit financiar	76,67%
A6. A fost documentată de auditor, în cadrul dosarului permanent, revizuirea/actualizarea cunoașterii generale a activității clientului, conform cerințelor ISA 315 “Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă prin înțelegerea entității și a mediului său”?	Audit financiar	63,33%
A2. A fost documentată de auditor, actualizarea cunoașterii generale a activității clientului și a proiectului conform cerințelor ISA 315?	ISRS4400	50%
A5. A întocmit auditorul un plan de abordare a procedurilor convenite, astfel încât să efectueze o misiune eficientă, conform cerințelor paragrafului 13 din ISRS 4400?	ISRS4400	76,39%
B3. A documentat auditorul financiar, în funcție de natura misiunii pe bază de proceduri convenite, cerințele specifice ale fiecărei secțiuni aplicabile și a procedurilor de audit efectuate?	ISRS4400	70,83%
C5. S-au documentat discuțiile finale cu clientul, privind problemele constatate în realizarea misiunii privind procedurile convenite?	ISRS4400	75%
A3. Pentru fundamentarea planului de audit intern s-a efectuat o analiză a riscurilor, estimarea probabilității și a impactului pentru societate (Matricea de risc a organizației)?	Audit Intern	79,49%
B2. A documentat auditorul identificarea și analiza riscurilor, conform cerințelor SIAI 2110 “Managementul riscurilor”?	Audit Intern	72,97%
C10. S-a întocmit fișa de urmărire a implementării recomandărilor formulate în raportul de audit intern conform SIAI 2500 “Monitorizarea progresului”	Audit Intern	75%